

Preek 18 augustus doopdienst PGF
Lezingen: Jona 4 en Lucas 10: 30-37

Lieve mensen, gemeente van Christus,

Net terug van een klimaat-neutrale-vakantie zat ik in de tuin van onze mooie pastorie. Het huis is nieuw en de tuin is oud. Ik had een boek bij me dat ik op Terschelling bij de boekenboer had gekocht. Eigenlijk moet ik zeggen, bij de dochter van de boekenboer, Aukje Schol, want boekenboer Teunis is helaas al overleden. Ik moet altijd even naar die boer toe, want boeken en boerderij dat is zo'n mooie combinatie en dan heb ik het nog niet eens over de boeken en de prijs. En meestal vind ik wel een paar krenten in de boekenpap.

Deze keer vond ik een doos vol. En met een van de boeken uit die doos zat ik in de vakantie in de tuin. Het boek heet *De Fontein*. En ik las daarin het volgende gedicht. Het is van de 13^e eeuwse Perzische dichter en denker Rumi (Perzië is het huidige Iran), je hoort er de temperamenten van het zuiden in:

Het heet *Herberg* en gaat zo:

Dit mens-zijn is een soort herberg
Elke ochtend weer nieuw bezoek.

Een vreugde, een depressie, een
benauwdheid,
een flits van inzicht komt
als een onverwachte gast.

Verwelkom ze; ontvang ze allemaal gastvrij
zelfs als er een menigte verdriet binnenstormt
die met geweld je hele huisraad kort en klein
slaat.

Behandel dan toch elke gast met eerbied.
Misschien komt hij de boel ontruimen
om plaats te maken voor extase.....

De donkere gedachte, schaamte, het venijn,
ontmoet ze bij de voordeur met een brede
grijns
en vraag ze om erbij te komen zitten.

Wees blij met iedereen die langskomt
de hemel heeft ze stuk voor stuk gestuurd
om jou als raadgever te dienen.

Ik mijmerde door over het woord herberg en dacht
aan deze dienst – ja niet met je werk bezig zijn in
de vakantie is een hele toer. En ik dacht, ik ga het
zondag 18 augustus, wanneer er een kindje
gedoopt wordt, wanneer wij als gemeente na de
vakantie voor het eerst weer samen zijn, over dat
woord hebben, over herberg-zijn.

Een herberg is oorspronkelijk een landelijk hotel of 'nachtverblijf voor vreemden'. Langs de lange pelgrimsroutes in Europa vind je veel herbergen, die nog deze oorspronkelijk functie vervullen. Kanselier Merkel roept Europa op ook herberg voor asielzoekers te blijven. Herberg als woord komt van het woord 'bergen' en 'in veiligheid brengen'. Net als de herder is de herberg een krachtig beeld van een van de basiswaarden van leven. Dat we veilig zijn. Dat onze kinderen veilig zijn. Dat de aarde hen kan blijven herbergen... dat zijn de grote vragen van deze tijd. Hoe herbergen we leven? Kunnen we dat? Zijn we te laat en te laks?

Als mens zijn wij, zo leert de dichter Rumi, herberg voor elkaar, voor onszelf en ons zielenleven. Wat kan ons hart herbergen? Wat herbergt het? Oordeel er niet over. Verwelkom het. Wees als een herbergier gastheer voor al die genode en onverwachte gasten. We zijn als mensen herberg van ons gemoed en van onze stemmingen.

Onze vriend Jona laat zien dat we als herberg zomaar geen plaats meer hebben. Het idee dat de straf voor Ninevé geseponeerd wordt, verdraagt hij niet. Hij barst uit in woede. Maar hij is in dienst van een God die ruim van hart en genadig is, en met ontferming bewogen. En dat hij daar geen plaats

aan kan geven, niet gastvrij is tegenover zijn woede - wat inderdaad een hele kunst is, toegegeven – dat knalt hij er tot twee keer toe tegen God uit: “Neem mijn leven, het is beter dat ik sterf.” Jona verdraagt de barmhartigheid van God niet. Als je zelf het middelpunt bent van het leven, verdraag je de ruimhartigheid niet, ben je zomaar te vol van jezelf om nog gastvrij en ruimhartig voor anderen te kunnen zijn, kennelijk.

God speelt een spelletje met Jona. Naast hem schiet een wonderboom op uit de grond, in één nacht. Een wonderboom, die *kiekajon* heet. ‘Kiek’ is een olie. Zalfolie. De klank van Kieka is verwant aan Kinke, de naam van onze dopelinge. In de taal van de bijbel is die boom verwant aan het Hebreeuwse woord voor ‘leven’. Zo verwijst deze wonderboom naar de levensboom in het midden van het paradijs. Onder de boom met al deze betekenissen zit Jona. Tot er een worm komt... die het feestje dat leven heet, ruw verstoort. Weer is Jona’s herberg te klein.

Ontferming, Jona heeft er geen ruimte voor. Ook de twee heren uit het andere verhaal zijn niet wat je noemt ruim van hart. Ze zijn te vol van hun godsdienst. Ze zijn alleen maar bezig met hun rituele gang van Jeruzalem naar Jericho. En dan komt die Samaritaan aanlopen, die randfiguur zonder ambities. Van hem staat te lezen: *hij ging zijns weegs*. Raadselachtig. De Samaritaan liep

dus niet als de anderen een geijkte route, zo van, elke dag van A naar B. Hij loopt open, ontvankelijk, wakker. Hij ís waar hij loopt, in-het–hier-en-nu zeggen we tegenwoordig. Het Griekse woord voor ‘zijns weegs gaan’ is verwant aan *Uittocht* en *Wandelen in onschuld*. Deze mens blijkt herberg van barmhartigheid te zijn. Bij het zien van de getormenteerde ziel is hij tot diep in zijn onderbuik geraakt, voorbij hoofd en hart. In de laag van de ontferming getroffen *verbond hij zijn wonden, goot er olie en wijn op, tilde hem op zijn rijdier en bracht hem naar een herberg en zorgde voor hem.*

Het is die ontferming, die zorg, die aandacht die God over de wereld uitstrooit via de Bijbel, zodat wij ieder kleine herbergen zijn waar de ontferming onderdak krijgt. Zodat ook wij zo diep als die barmhartige Samaritaan bewogen raken met elkaar, met vreemdeling en vriend. Jona leert ons, dat dit niet vanzelf spreekt.

Onze doopouders lieten vanmorgen hun kindje dopen. Ze luistert, kan ik u verzekeren, nu al volop naar haar mooie roepnaam Hannah. Die naam herbergt een mooie betekenis: genade. Genade van God, om niet, zonder voorwaarden, over ons. En precies daaruit kan in ons barmhartigheid opbloeien, kunnen we uitreiken naar de ander die ons nodig heeft.

Als we dat mogen ervaren, worden we menselijk, medemens, en meer nog, naaste. En waar wij naaste zijn, daar is God.

Amen